

ครูอาสาสมัครจีน ทางออกของการแก้ปัญหาขาดบุคลากรไทย

ครูสมศรี

prasit92@gmail.com

ถ้าถามว่านอกจากภาษาอังกฤษแล้ว ภาษาอะไรคนสนใจมากที่สุด คนไทยเรียนมากที่สุด คงตอบได้ทันทีทันใดว่า “ภาษาจีน” งานวิจัย ภาษาศาสตร์และวัฒนธรรมจีน : ปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมษม สอดส่องกฤษ สาขาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี บอกให้ผมรู้ว่า ประเทศไทยตื่นตัวในการเรียนการสอนภาษาจีนมากขึ้นทุกขณะ เปิดสอนภาษาจีนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงอุดมศึกษา โดยเฉพาะช่วงห้าถึงสิบปีที่ผ่านมา เปิดสอนภาษาจีนเป็นวิชาเอกในระดับปริญญาบัณฑิต และมหาบัณฑิต เพื่อรองรับความต้องการใช้ภาษาจีนภายในประเทศและสังคมโลก ในขณะที่การสอนเป็นไปอย่างยากเย็นแสนเข็ญ เพราะครูผู้สอนมีขีดความสามารถและพื้นฐานความรู้ภาษาจีนจำกัด

ที่สำคัญ คือ การสอนไม่มีหลักวิธีการสอนที่ถูกต้อง เมื่อประสบปัญหาการเรียนการสอนไม่สามารถแก้ปัญหาได้ตามหลักวิชาการ หลายโรงเรียนจ้างครูที่เป็นชาวไทยเชื้อสายจีนซึ่งบรรพบุรุษเป็นชาวจีนพูดภาษาจีนสำเนียงท้องถิ่น เรียนอักษรจีนแบบเก่า วงคำศัพท์ที่รู้เป็นคำศัพท์ตั้งแต่เมื่อห้าทศวรรษที่แล้ว นักเรียนที่เรียนกับครูจีนเหล่านี้ไม่ได้เรียนตามมาตรฐานหลักสูตรที่ สพฐ.กำหนด จึงไม่สามารถใช้ภาษาจีนสื่อสารได้

ส่วนครูผู้สอนภาษาจีนชาวไทย แม้บางส่วนจะได้มีโอกาสไปอบรมภาษาและวิธีการสอนภาษาที่เป็นเพียงการเพิ่มพูนความรู้ แต่ไม่ได้เน้นทักษะการสอน สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาอย่างตรงจุด เป็นเหตุให้การเรียนการสอนภาษาจีนในระดับก่อนอุดมศึกษายังไม่ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากหลายฝ่าย ในอันที่จะร่วมมือเสริมสร้างความเข้มแข็ง และพัฒนาครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพ มีความรู้ ความชำนาญ ตลอดจนมีวิธีการสอนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ผู้เรียนได้รับความรู้ที่ถูกต้อง ได้รับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว นำไปสู่สัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ดี ผมจะพาตามคณะของกระทรวงศึกษาธิการไปสถานที่สำคัญด้านภาษาจีนแห่งหนึ่ง แล้วจะรู้ว่าภาษาจีนวันนี้ ไม่ใช่เป็นภาษาแห่งความหวงแหนเรียนยากอย่างที่หลายคนคิด ทว่าแท้จริงคือมีหน่วยงานที่ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนกระบวนกรส่งเสริมซึ่งเติมเปี่ยมไปด้วยพลังและการทำงานอย่างเป็นระบบของสำนักงานอันเก่าแก่นามว่า “ฮั่นปิ่น”

สำนักงาน “ฮั่นปิ่น” หรือ 国家汉办 หรือ HANBAN ในปักกิ่ง เป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อกระทรวงศึกษาธิการจีน ถ้าดูผลการทำงานของสำนักงาน จะเห็นการให้บริการการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมจีนในประเทศต่างๆ ทั่วโลกมาแล้วนานหลายทศวรรษ เคยสนองความต้องการเรียนภาษาจีนของผู้สนใจทั่วโลกมาแล้วนับไม่ถ้วน อย่างไรก็ตาม บางทีอาจเป็นความพยายามที่สูงสุดในการเสริมสร้างความหลากหลายทางวัฒนธรรมและส่งเสริมโลกแห่งสันติภาพของสำนักงานที่นี่

ภารกิจสำคัญของฮั่นปิ่น คือ กำหนดแผนพัฒนาและนโยบายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ สนับสนุนให้สถานศึกษาในระดับต่างๆ ในประเทศต่างๆ เปิดการเรียนการสอนภาษาจีน กำหนดมาตรฐานการเรียนการสอนภาษาจีนในนานาชาติ ผลิตและเผยแพร่แบบเรียนภาษาจีน

ขณะที่ชาวโลกกำลังสนใจสาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งพัฒนาด้านเศรษฐกิจมากขึ้น ทำให้ประชาชนในประเทศต่างๆ เกิดความต้องการเรียนรู้ภาษาจีนอย่างเร่งด่วน รัฐบาลประเทศจีนจึงได้ก่อตั้งหน่วยงานเพื่อทำการสอนภาษาจีน และส่งเสริมวัฒนธรรมจีนในต่างแดนขึ้นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ.2547 ชื่อว่า “สถาบันขงจื้อ”

สำนักงานใหญ่สถาบันขงจื้อ บริหารจัดการและขึ้นนำการ

สยามรัฐ สัปดาห์วิจารณ์

Siam Rath Subda Wjiam
Circulation: 300,000
Ad Rate: 450

Section: First Section/-

วันที่: ศุกร์ 16 - พุธที่ 22 พฤศจิกายน 2555

ปีที่: 60

ฉบับที่: 9

หน้า: 38(ขวา), 39

Col.Inch: 125.08 Ad Value: 56,286

PRValue (x3): 168,858

ศิลป์: สีสี่

คอลัมน์: ส่งกลองมองการศึกษา: ครูอาสาสมัครจีนทางออกของการแก้ปัญหาขาดบุคลากรไทย

ตำแหน่งงานของสถาบันขงจื่อทั่วโลกพร้อมทั้งกำหนดมาตรฐานในการก่อตั้ง การกำหนดผังองค์กร และการประเมินสถาบัน อนุมัติการก่อตั้งสถาบัน อนุมัติแผนงาน และงบประมาณของสถาบันขงจื่อทั่วโลก ซึ่งนำและประเมินการจัดการเรียนการสอนของสถาบันขงจื่อ ประเมินคุณภาพการดำเนินงานของสถาบันขงจื่อ ให้การสนับสนุนและบริการด้านทรัพยากร การจัดการเรียนรู้ของสถาบันขงจื่อ คัดเลือกผู้อำนวยการสถาบันขงจื่อฝ่ายจีน และบุคลากรครูเพื่อไปปฏิบัติหน้าที่ ในสถาบันขงจื่อทั่วโลกตลอดจนจัดการอบรมให้แก่บุคลากรเหล่านี้

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สถาบันขงจื่อ เป็นสถาบันที่ไม่ได้มุ่งหวังผลกำไร จึงเจริญเติบโตเรื่อยมาจนกลายเป็นแหล่งเรียนรู้ภาษา และวัฒนธรรมจีนของประชาชนประเทศต่างๆ ทั่วโลก ทั้งยังเป็นสะพาน

เชื่อมความสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างจีนกับต่างชาติอีกด้วย ในเดือนสิงหาคม ปี พ.ศ.2554 รัฐบาลจีนก่อตั้งสถาบันขงจื่อแล้ว 353 แห่ง ห้องเรียนขงจื่ออีก 473 แห่ง กระจายอยู่ใน 104 ประเทศ สถาบันขงจื่อ และห้องเรียนขงจื่อ นอกจากทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมจีนให้แก่ผู้สนใจทั่วไปแล้ว ยังจัดอบรมครูสอนภาษาจีน จัดการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน ให้บริการข้อมูลการศึกษา วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสังคมในประเทศจีน อีกทั้งรับผิดชอบการศึกษาวิจัยในหัวข้อที่เกี่ยวข้องอีกด้วย

สำหรับสถาบันขงจื่อในประเทศไทย พ.ศ.2555 มีทั้งสิ้น 12 แห่ง ดังเช่น สถาบันขงจื่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันขงจื่อมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สถาบันขงจื่อมหาวิทยาลัยขอนแก่น สถาบันขงจื่อมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง สถาบันขงจื่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สถาบันขงจื่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สถาบันขงจื่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม สถาบันขงจื่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สถาบันขงจื่อมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์สุพรรณบุรี สถาบันขงจื่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต สถาบันขงจื่ออำเภอบางละมุง และสถาบันขงจื่อ มหาวิทยาลัยบูรพา

ส่วนห้องเรียนขงจื่อนั้น นับแต่ห้องเรียนขงจื่อโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี โรงเรียนลำปางกัลยาณี โรงเรียนระยองวิทยลัย โรงเรียนอนุบาลปัตตานี โรงเรียนจิตรลดา โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ โรงเรียนซอ่งฟ้าซินเซิง

(เชียงใหม่) โรงเรียนสว่างบริบูรณ์ (ชลบุรี) และโรงเรียนศรีนคร (สงขลา)

แม้ว่าไทยจะตั้งสถาบันขงจื่อ และห้องเรียนขงจื่อจำนวนมากแล้ว แต่หลังจากกระทรวงศึกษาธิการประกาศโครงการ English Speaking Year 2012 โรงเรียนทั่วประเทศต่างให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาจีนมากขึ้น นั่นเพราะภาษาจีนถือเป็นบันไดที่จะทำให้ก้าวสู่ความสำเร็จและเป็นสะพานเชื่อมต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาจีนเป็นอีกภาษาที่คนทั่วโลกใช้กันมาก รองลงมาจากภาษาอังกฤษ เนื่องจากจีนไม่เพียงแต่มีประชากรจำนวนมากเท่านั้น แต่เพราะการเติบโตทางเศรษฐกิจของโลกแห่งนี้ได้ขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยคาดว่าจีนจะเป็นเจ้าเศรษฐกิจโลกแทนที่ประเทศยักษ์ใหญ่อเมริกา ใน ค.ศ.2020 นอกจากนี้ ประเทศต่างๆ รวมถึงไทยต้องพร้อมรับการเข้ามาของประชาคมอาเซียนในปี 2558 หรือพูดง่าย ๆ คือนักศึกษาที่กำลังเข้าศึกษาในปี 2555 นี้ ต้องเตรียมตัวพร้อมเรื่องภาษาเพราะเมื่อจบออกไปจะต้องเผชิญกับการแข่งขันที่สูงขึ้นเนื่องจากตลาดงานไม่ได้ปิดกันแค่ในประเทศอีกต่อไป

ขณะเดียวกัน จีนประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 5 ปี ฉบับที่ 12 กลายมามีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจโลกในด้านการลงทุน อีกทั้งการเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน+3 ย่อมคงจะส่งผลต่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเขตทะเลจีนใต้ ดังเช่น เวียดนาม มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน และไทย

จึงปฏิเสธไม่ได้ว่าประเทศจีนกำลังเข้ามามีอิทธิพลต่อการค้าการลงทุนในอนาคต จึงส่งผลให้ภาษาจีนกลายเป็นภาษาที่คนส่วนใหญ่รวมถึงเด็กรุ่นใหม่ ต่างให้ความสำคัญภาษานี้มากยิ่งขึ้น

การเดินทางมาสำนักงานอันเป็น ไปขึ้นชมความพยายามของกระทรวงศึกษาธิการ ดร.ศศิธารา พิชัยชาญณรงค์ อดีตปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มอบหมาย นางพรนิภา ลิ้มปวยมม อดีตปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และอดีตเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ กพฐ.นำคณะไปเจรจาความร่วมมือต่ออาสาสมัครจีนมาสอนนักเรียนไทยที่ยังเป็น จึงถือเป็นป้อมกอดความรู้สึกลับสุนทรีย์ในชีวิตยิ่งนัก

ครั้นเมื่อคณะนางพรนิภา เจรจากับ นายพอฟัว ผู้อำนวยการระดับหลักสูตรประกอบการเรียนการสอน คุณหลี่หยวน รองผู้

อำนาจการสำนักงานประชาสัมพันธ์ คุณเชีเจียว เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ การติดต่อกับไทย และคุณเหลีเพย ผู้รับผิดชอบเรื่องครูอาสาสมัคร ในไทย ทำให้ผมรู้ว่า อันปิ่นมีความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ ไทยเป็นอย่างดีโดยตลอดมา ด้วยว่า อันปิ่น ส่งครูอาสาสมัครมา ไทยมากที่สุดทั่วโลก และไทยมีสถาบันขงจื้อและห้องเรียนขง จื้อมากที่สุดอีกแห่งหนึ่งในเอเชีย

ความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการไทย อันปิ่นจะสนับสนุน สถาบันต่างๆ รวมถึงสถาบันระดับมหาวิทยาลัยไทย โดยสนับสนุน มหาวิทยาลัยครูปักกิ่งในการทำโครงการร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ และมหาวิทยาลัยไทย การพัฒนาศูนย์การสอนภาษาจีนของปักกิ่ง การ ลงนามสัญญาตกลงให้มีการสอนภาษาจีนผ่านทางอินเทอร์เน็ต ตลอด จนสนับสนุนสถาบันขงจื้อไทย เพื่อสอนภาษาจีนให้สอดคล้องกับ ความต้องการของนักเรียนไทย

โครงการครูอาสาสมัครเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่เจรจากัน ปัจจุบัน อันปิ่นส่งครูอาสาสมัครไปสอนภาษาจีนในประเทศไทย จำนวน 1,000 ถึง 1,100 คน มากกว่า 1 ใน 3 ของครูอาสาสมัครทั่วโลก โดยอัน ปิ่นส่งครูอาสาสมัครไปสอนกว่า 80 ประเทศ ถ้ากระทรวงศึกษาธิการ ไทยมีแผน และมีงบประมาณด้านนี้ อาจจะมีเพิ่มจำนวนครูอาสา สมัครในระดับหนึ่ง แต่ขอให้ไทย จัดการระบบการรักษาความปลอดภัย และการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูอาสาสมัครด้วย อย่างไรก็ ดี หากกระทรวงศึกษาธิการไทยมีงบประมาณ ก็จะยินดีเพิ่มจำนวน ครูอาสาสมัครในระดับหนึ่ง อย่างเช่น จาก 1,100 คน ขึ้นมาถึง 2,000 คน และค่อยๆ เพิ่มปีละ 50% โดยอันปิ่นจะออกค่าใช้จ่ายในการ เดินทางให้ครึ่งหนึ่ง ส่วนกระทรวงศึกษาธิการไทยรับอีกครึ่งหนึ่ง แบบ นี้ อาจทำให้การเพิ่มจำนวนครูอาสาสมัครได้มากขึ้น เพราะงบประมาณจากรัฐบาลจีนมีจำนวนจำกัด อีกทั้งได้ใช้งบประมาณกองทุน 1 ใน 3 ส่วนให้กับไทยแล้ว

โดยเฉพาะเดือนตุลาคม พ.ศ.2556 จะอบรมและคัดเลือก ครูอาสาสมัครเพื่อจะยกระดับคุณภาพสอนให้ครู 2 อย่าง อย่างแรก คือการเรียนภาษาไทย อย่างที่ 2 การเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีไทย และนโยบายต่างๆ ของไทย และถึงปลายปีนี้ จนถึงปลายปีหน้า เรา ก็จะมีการจัดอบรมครูอาสาสมัครต่างๆ จึงขอให้กระทรวงศึกษาธิการ ไทยส่งผู้เชี่ยวชาญมาช่วยอบรมครูอาสาสมัครดังกล่าว

บรรดาครูอาสาสมัครเหล่านี้ ส่วนมากจะเป็นนักศึกษาที่เรียน เอกวิชาทางด้านการสอนภาษาจีนให้ชาวต่างชาติ โดยเฉพาะ คนเหล่านี้ จะมีประมาณ 50% มีประสบการณ์การสอนแล้ว แต่อาจจะไม่ได้ ประเมินอาชีพครูตามที่สอน และมีบางส่วนยังเป็นนักศึกษาที่กำลัง เรียนระดับปริญญาโท

ดังนั้น การเจรจาความร่วมมือด้านครูอาสาสมัครสอนภาษา จีนที่สำนักงานอันปิ่น ปักกิ่ง จึงเป็นทางออกอย่างหนึ่งที่จะช่วย ให้การเรียนการสอนภาษาจีนในไทยค่อยลดปัญหาการขาดแคลน บุคลากร เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้สูงขึ้น

นอกจากนี้ อันปิ่นยังให้ทุนครูไทยมาเรียนต่อที่จีน 1 ปี ปีละ 200 คน ต่อเนื่องมา 3 ปี แล้ว บางทีอาจจะมีการเพิ่มครู โดยขอให้ กระทรวงศึกษาธิการไทยเขียนแผน ศึกษาแผน และกำหนดเป้าหมาย ให้กับครูอาจารย์เหล่านั้น โดยต้องมีการติดตาม ประเมินการสอน ว่าครูที่จบการศึกษาจากจีนแล้ว ทำหน้าที่การสอนที่ประเทศไทย ที่ จังหวัดอะไบ้าง โรงเรียนระดับไหนแล้วจะให้ความร่วมมือต่อไป

และถ้าให้ตี ผมแนะนำให้ทำอย่างต่อเนื่องกับอันปิ่น ถึงแม้ จะเปลี่ยนแปลงกระทรวงศึกษาธิการ หรือเปลี่ยนรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการก็ตาม อันปิ่นภาพสะท้อนถึงความมุ่งมั่นในการ เรียนการสอนภาษาจีน แทนคำขอบคุณที่อันปิ่นแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนทุ่มเทช่วยเหลือมากเหลือเกิน

บางที นักการเมืองส่วนใหญ่ ผู้มีวิถีชีวิตอยู่กับการเมือง และ การแก่งแย่งในทางการเมืองที่มาเดียวเดียวแล้วก็ไป หรือมาช่วยประ เดียวประดำ...ยากจะตระหนัก ■

อ้างอิง

เมฆม สอดส่องกฤษ. (2553). ภาษาศาสตร์และวัฒนธรรม จีน : ปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2555. จาก <http://metchs.blogspot.com>